

**PENGARUH FAKTOR PERIBADI, SOKONGAN SOSIAL,
TAHAP KESIHATAN DAN AGAMA KE ATAS WARGA TUA
PRODUKTIF**

SHARIFAH ROSIDA BINTI SYED ALI

**SARJANA SASTERA (KERJA SOSIAL)
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
2012**

Kebenaran Mengguna

Tesis ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan pengijazahan Program Sarjana Sastera (Kerja Sosial) di Universiti Utara Malaysia. Saya bersetuju membenarkan pihak perpustakaan universiti mempamerkan sebagai bahan rujukan umum. Saya juga bersetuju bahawa sebarang bentuk salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripada tesis ini untuk tujuan akademik adalah dibenarkan dengan kebenaran penyelia tesis atau Dekan Awang Had Salleh Graduate School of Arts and Sciences. Sebarang bentuk salinan dan cetakan bagi tujuan komersial adalah dilarang sama sekali tanpa kebenaran bertulis daripada penulis. Pernyataan rujukan kepada penulis dan Universiti Utara Malaysia perlulah dinyatakan jika terdapat sebarang rujukan ke atas tesis ini.

Kebenaran untuk menyalin dan menggunakan tesis sarjana ini sama ada secara keseluruhan ataupun sebahagian daripadanya hendaklah dipohon melalui :

Dean Awang Had Salleh Graduate School of Art and Sciences
UUM College of Art and Sciences
Universiti Utara Malaysia
06010 Sintok Kedah

Abstrak

Kajian ini bertujuan untuk melihat pengaruh faktor-faktor personal, sokongan sosial, tahap kesihatan dan agama ke atas warga tua produktif di Dewan Undangan Negeri Pauh, Negeri Perlis. Selain itu juga, kajian ini dilakukan untuk mengenal pasti tahap produktif warga tua dan faktor-faktor utama yang berpengaruh dalam melahirkan warga tua yang produktif. Reka bentuk kuantitatif telah digunakan di dalam kajian ini. Seramai 150 orang warga tua berumur 60 tahun dan ke atas telah dipilih dengan menggunakan persampelan rawak mudah. Data dikumpulkan melalui temu bual bersemuka yang menggunakan soal selidik sebagai instrumen kajian dan dianalisis menggunakan teknik regresi linear berganda. Pembolehubah bebas dalam kajian ini ialah umur, tahap pendidikan, jumlah pendapatan, sikap, pengetahuan, sokongan daripada keluarga, jiran, rakan, tahap kesihatan dan agama. Dapatan kajian menunjukkan warga tua berada pada tahap produktif yang tinggi. Warga tua secara umumnya, masih lagi aktif dan produktif serta mampu melakukan kerja dalam bidang formal atau tidak formal. Pembolehubah pengetahuan didapati mempunyai pengaruh yang signifikan ke atas warga tua produktif. Warga tua yang mempunyai pengetahuan berkaitan 'warga tua produktif' menunjukkan peningkatan dalam tahap produktif. Tahap kesihatan juga didapati berpengaruh ke atas warga tua produktif iaitu warga tua dengan tahap kesihatan yang baik adalah lebih produktif. Justeru, pengetahuan dan tahap kesihatan merupakan dua faktor utama yang berpengaruh dalam melahirkan warga tua produktif.

Kata kunci: Warga tua produktif, Sokongan sosial, Tahap kesihatan, Agama

Abstract

This study aims to determine the level of productivity and influence of personal factors, social support, health, and religion among the productive elderly in the Dewan Undangan Negeri Pauh in the State of Perlis. A quantitative research design was employed in this study. A total of 150 respondents aged 60 years and above, were selected using simple random sampling. Data was collected using questionnaire as the research instrument that was completed through face to face interviews with the elderly. The data was analyzed using multiple linear regression. The independent variables in this study were age, education level, income, attitudes, knowledge, support from family, neighbours, friends, health and religion. The findings show that the productive level of the elderly is high. The elderly, in general were still active and productive, and able to do formal or informal work despite their age. The knowledge variable was found to have a significant influence on the productive elderly. Elderly who have knowledge of 'the productive elderly' have showed increased in productive level. Health level is another variable that influence the productive elderly. Elderly with good health are more productive. Hence, knowledge and health are two major factors that influence the elderly to be productive.

Keywords: Productive elderly, Social support, Health level, Religion

Penghargaan

Bersyukur ke hadrat Illahi kerana dengan Limpah dan Kurnia-Nya dapatlah saya menyempurnakan penyelidikan ini yang berjudul *Pengaruh Faktor Peribadi, Sokongan Sosial, Tahap kesihatan dan Agama Ke Atas Warga Tua Produktif* dalam tempoh yang ditentukan.

Pertama sekali saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada penyelia pertama saya Prof. Madya Dr. Wan Ibrahim Wan Ahmad dan Prof Madya Dr. Fuziah Shaffie selaku penyelia kedua yang telah banyak membantu saya sepanjang tempoh menyiapkan penyelidikan ini. Segala bimbingan dan tunjuk ajar yang diberikan sepanjang tempoh tersebut sangatlah dihargai dan disanjung. Selain itu, tidak lupa juga ribuan terima kasih kepada Prof. Madya Dr. Zainab Ismail (Universiti Kebangsaan Malaysia) yang sudi meluangkan masa untuk menilai dan memperbaiki soal selidik yang telah saya buat.

Terima kasih juga ditujukan kepada semua penduduk di Dewan Undangan Negeri Pauh, Negeri Perlis sama ada yang terlibat secara langsung ataupun tidak dalam penyelidikan ini. Kepada responden yang terlibat terima kasih atas kerjasama yang diberikan. Tidak dilupakan juga kepada kakitangan Program Pengurusan Kerja Sosial, Kolej Sastera dan Sains, Universiti Utara Malaysia yang terlibat secara tidak langsung dalam menjayakan penulisan kajian ini.

Teristimewa juga untuk kedua ibubapa saya, Syed Ali Bin Syed Bakar dan Sharifah Zaharah Binti Syed Abdullah serta tidak ketinggalan juga kepada suami Syed Mustaffa Bin Syed Abu Bakar, ayah mertua Syed Abu Bakar Bin Syed Ahmad, anak-anak dan adik beradik yang telah banyak berkorban masa dan tenaga bagi membantu saya untuk menyiapkan penyelidikan ini. Jasa dan pengorbanan mereka tidak akan saya lupakan. Semoga Allah s.w.t melimpahkan rahmat dan memberkati mereka.

Akhir sekali buat rakan-rakan seperjuangan, selamat maju jaya semua dan terima kasih di atas bantuan yang dihulurkan selama ini. Selain itu, tidak lupa juga kepada pihak yang telah terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam menghulurkan bantuan dan tunjuk ajar sehingga saya dapat menyiapkan penyelidikan ini. Budi anda semua tetap saya kenang.

Senarai Kandungan

Kebenaran Mengguna	ii
Abstrak	iii
Abstract	iv
Penghargaan	v
Senarai Kandungan	vi
Senarai Jadual	ix
Senarai Rajah	xi
Senarai Singkatan	xii
Senarai Lampiran	xiii

BAB SATU : PENDAHULUAN

1.1	Pengenalan	1
1.2	Penyataan Masalah	6
1.3	Persoalan Kajian	9
1.4	Objektif Kajian	10
1.5	Hipotesis Kajian	10
1.6	Limitasi Kajian	11
1.7	Kerangka Teoritikal	12
1.8	Model Kajian	14
1.9	Kepentingan Kajian	16
1.10	Definisi Operasional	16
1.11	Struktur Penulisan	21

BAB DUA : KAJIAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	24
2.2	Konsep Warga Tua Produktif	24
2.3	Pertambahan Warga Tua	27
2.4	Warga Tua dan Pembangunan	32
2.5	Faktor Berkaitan Warga Tua Produktif	35
2.5.1	Faktor Peribadi	36
2.5.2	Faktor Sokongan Sosial	39
2.5.3	Faktor Tahap Kesihatan	40
2.5.4	Faktor Agama	42
2.6	Kajian Warga Tua di Malaysia	43
2.7	Rumusan	48

BAB TIGA : METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	49
3.2	Reka Bentuk Kajian	49
3.3	Pemilihan Kawasan Kajian	50
3.4	Populasi dan Pensampelan	50
3.5	Pembentukan Soal Selidik dan Kebolehpercayaan Skala	52
3.6	Pengumpulan Data	60

3.6.1	Pengumpulan Data Sekunder	60
3.6.2	Pengumpulan Data Primer	61
3.6.2.1	Temu Bual Berstruktur	61
3.6.2.2	Temu Bual Tidak Berstruktur	62
3.6.2.3	Pemerhatian	63
3.7	Analisis Data	63
3.8	Rumusan	64

BAB EMPAT: LATAR BELAKANG KAWASAN DAN RESPONDEN

4.1	Pengenalan	65
4.2	Latar Belakang Kawasan Pauh	65
4.2.1	Sejarah	66
4.2.2	Keluasan dan Kedudukan	67
4.2.3	Kemudahan Asas	68
4.3	Latar Belakang Penduduk	69
4.3.1	Jantina dan Umur	69
4.3.2	Etnik	71
4.4	Latar Belakang Responden	72
4.4.1	Jantina dan Umur	72
4.4.2	Etnik	75
4.4.3	Status dan Tempoh Perkahwinan	75
4.4.4	Jumlah Anak	78
4.4.5	Pengaturan Tempat Tinggal	80
4.4.6	Tahap Pendidikan	82
4.4.7	Status Pekerjaan	83
4.4.8	Jumlah Pendapatan	84
4.5	Rumusan	86

BAB LIMA : INDIKATOR, KEPUASAN DAN TAHAP WARGA TUA PRODUKTIF

5.1	Pengenalan	88
5.2	Deskripsi Ciri-Ciri Warga Tua Produktif	88
5.2.1	Sikap	88
5.2.2	Pengetahuan	90
5.2.3	Sokongan Sosial	91
5.2.4	Tahap Kesihatan	96
5.2.5	Agama	101
5.3	Indikator Warga Tua Produktif	105
5.3.1	Penglibatan Politik	105
5.3.2	Penglibatan Ekonomi	106
5.3.3	Penglibatan Agama	107
5.3.4	Penglibatan Kemasyarakatan	108
5.3.5	Penglibatan Keluarga	109
5.4	Kepuasan Warga Tua Produktif	110
5.4.1	Kepuasan Secara Umum	110
5.4.2	Kepuasan Masa Kini	111

	5.4.3	Kepuasan Sebelum Ini	112
5.5		Tahap Warga Tua Produktif	113
	5.5.1	Tahap Produktif Secara Umum	113
	5.5.2	Tahap Produktif Masa Kini	114
	5.5.3	Tahap Produktif Sebelum Ini	116
	5.5.4	Tahap Produktif Berbanding Rakan Sebaya	117
	5.5.5	Tahap Produktif Mengikut Profil	118
5.6		Rumusan	123

BAB ENAM : FAKTOR MEMPENGARUHI WARGA TUA PRODUKTIF

6.1		Pengenalan	124
6.2		Analisis Korelasi Faktor Berkaitan Dengan Warga Tua Produktif	124
6.3		Analisis Regresi Faktor Berkaitan Warga Tua Produktif	128
6.4		Perbincangan Faktor Berkaitan Warga Tua Produktif	130
	6.4.1	Faktor Pengetahuan	131
	6.4.2	Faktor Kesihatan	134
	6.4.3	Faktor Umur	136
	6.4.4	Faktor Sikap	138
6.5		Faktor Warga Tua Produktif: Aplikasi Teori	139
6.6		Rumusan	141

BAB TUJUH : RINGKASAN DAN CADANGAN

7.1		Pengenalan	143
7.2		Ringkasan Hasil Kajian	143
	7.2.1	Faktor Peribadi Warga Tua Produktif	143
	7.2.2	Faktor Sokongan Sosial Warga Tua Produktif	145
	7.2.3	Faktor Tahap Kesihatan Warga Tua Produktif	146
	7.2.4	Faktor Agama Warga Tua Produktif	147
	7.2.5	Indikator Warga Tua Produktif	147
	7.2.6	Kepuasan Warga Tua Produktif	148
	7.2.7	Tahap Warga Tua Produktif	148
	7.2.8	Faktor Berpengaruh Ke Atas Warga Tua Produktif	149
7.3		Implikasi Kajian	149
7.4		Cadangan Kajian	150
7.5		Cadangan Kajian Akan Datang	152
7.6		Rumusan	154

SENARAI RUJUKAN

155

Senarai Jadual

Jadual 2.3.1:	Peratusan Penduduk Berumur 65 Tahun dan Lebih di Dunia 1950-2050	27
Jadual 2.3.2:	Jumlah dan Peratusan Penduduk Dunia Berumur 65 Tahun dan Lebih di Dunia: 1950-2050	28
Jadual 2.3.3:	Petunjuk Demografi di Negara Asia Tenggara	29
Jadual 2.3.4:	Jumlah dan Peratusan Penduduk Berumur 65 Tahun dan Lebih Malaysia 1970-2020	31
Jadual 3.5.1:	Bahagian dan Kandungan Soal Selidik	52
Jadual 3.5.2:	Skala Warga Tua Produktif	54
Jadual 3.5.3:	Skala Sikap	56
Jadual 3.5.4:	Skala Pengetahuan	57
Jadual 3.5.5:	Skala Sokongan Sosial	58
Jadual 3.5.6:	Skala Kesihatan	59
Jadual 3.5.7:	Skala Agama	60
Jadual 4.3.1.1:	Taburan Jumlah Penduduk Dewan Undangan Negeri Pauh, Perlis Mengikut Jantina	70
Jadual 4.3.1.2:	Taburan Jumlah Penduduk Negeri Perlis Mengikut Umur (2010)	71
Jadual 4.3.2:	Taburan Jumlah Penduduk Negeri Perlis Mengikut Etnik	72
Jadual 4.4.1.1:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Jantina	73
Jadual 4.4.1.2:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Umur	74
Jadual 4.4.2:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Etnik	75
Jadual 4.4.3.1:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Status Perkahwinan	76
Jadual 4.4.3.2:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Tempoh Perkahwinan	78
Jadual 4.4.4:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Jumlah Anak	78
Jadual 4.4.5:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Pengaturan Tempat Tinggal	81
Jadual 4.4.6:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Tahap Pendidikan	83
Jadual 4.4.7:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Status Pekerjaan	84
Jadual 4.4.8:	Taburan Jumlah Responden Mengikut Jumlah Pendapatan	85
Jadual 5.2.1:	Taburan Tahap Sikap Responden Mengenai Warga Tua Produktif	89
Jadual 5.2.2:	Taburan Tahap Pengetahuan Responden Mengenai Warga Tua Produktif	91
Jadual 5.2.3.1:	Taburan Jumlah dan Peratusan Sokongan Sosial Keluarga Kepada Responden	92
Jadual 5.2.3.2:	Taburan Jumlah dan Peratusan Sokongan Sosial Jiran Kepada Responden	94
Jadual 5.2.3.3:	Taburan Jumlah dan Peratusan Sokongan Sosial Rakan Kepada Responden	95
Jadual 5.2.3.4:	Taburan Tahap Kepuasan Sokongan Sosial Kepada Responden	96
Jadual 5.2.4.1:	Taburan Jumlah dan Peratusan Jenis Penyakit Responden	97
Jadual 5.2.4.2:	Taburan Jumlah dan Peratusan Responden Bergantung Pada Ubat-Ubatan	98
Jadual 5.2.4.3:	Taburan Jumlah dan Peratusan Kekerapan Responden ke Hospital	99
Jadual 5.2.4.4:	Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Aktiviti Harian Responden	100

Jadual 5.2.4.5: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Kesihata Responden	101
Jadual 5.2.5.1: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Kepatuhan Agama Responden	102
Jadual 5.2.5.2: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Penyertaan Agama Responden	103
Jadual 5.2.5.3: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Kepentingan Agama Responden	104
Jadual 5.3.1: Taburan Jumlah dan Peratusan Penglibatan Politik Responden	106
Jadual 5.3.2: Taburan Jumlah dan Peratusan Penglibatan Ekonomi Responden	106
Jadual 5.3.3: Taburan Jumlah dan Peratusan Penglibatan Agama Responden	108
Jadual 5.3.4: Taburan Jumlah dan Peratusan Penglibatan Kemasyarakatan Responden	109
Jadual 5.3.5: Taburan Jumlah dan Peratusan Penglibatan Keluarga Responden	109
Jadual 5.4.1: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Kepuasan Secara Umum Responden	110
Jadual 5.4.2: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Kepuasan Masa Kini Responden	111
Jadual 5.4.3: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Kepuasan Sebelum Ini Responden	112
Jadual 5.5.1: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Produktif Secara Umum Responden	113
Jadual 5.5.2: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Produktif Masa Kini Responden	115
Jadual 5.5.3: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Produktif Sebelum Ini Responden	116
Jadual 5.5.4: Taburan Jumlah dan Peratusan Tahap Produktif Berbanding Rakan Sebaya Responden	117
Jadual 5.5.5: Taburan Tahap Produktif Mengikut Profil	118
Jadual 6.2: Analisis Korelasi Faktor Berkaitan Dengan Warga Tua Produktif	127
Jadual 6.3: Analisis Regresi Faktor Berkaitan Dengan Warga Tua Produktif	129
Jadual 6.3.1: Analisis Regresi Stepwise Faktor Mempengaruhi Warga Tua Produktif	130

Senarai Rajah

Rajah 1.8:	Kerangka Perkaitan di Antara Pembolehubah Bersandar Dengan Pembolehubah Tidak Bersandar	15
Rajah 6.3:	Model Analisis Regresi Berganda	129

Senarai Singkatan

DUN	Dewan Undangan Negeri
JKKK	Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung
JKM	Jabatan Kebajikan Masyarakat
KWSP	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
NGO	Non Government Organization
PBB	Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu
PBKP	Pasar Besar Kedai Payang
PBSK	Pasar Besar Siti Khadijah
PGK	Pendapatan Garis Kemiskinan
UPM	Universiti Putra Malaysia
WHO	World Health Organization
YAB	Yang Amat Berhormat

Senarai Lampiran

Lampiran A	163
Surat Kepada Jabatan	
Lampiran B	164
Surat Kepada Responden	
Lampiran C	165
Borang Soal Selidik	
Lampiran D	180
Analisis Kajian Rintis (<i>Reliability Analysis</i>)	
Lampiran E	196
Analisis Frekuensi Latar Belakang Responden	
Lampiran F	203
Analisis Sikap dan Pengetahuan	
Lampiran G	205
Analisis Sokongan Sosial	
Lampiran H	209
Analisis Tahap Kesihatan	
Lampiran I	214
Analisis Tahap Agama	
Lampiran J	215
Analisis Indikator Warga Tua Produktif	
Lampiran K	219
Analisis Tahap Kepuasan Warga Tua Produktif	
Lampiran L	221
Analisis Tahap Warga Tua Produktif	
Lampiran M	241
Analisis Korelasi Faktor yang berkaitan dengan Warga Tua Produktif	
Lampiran N	244
Analisis Regresi Faktor yang berkaitan dengan Warga Tua Produktif	
Lampiran O	246
Analisis Regresi Stepwise Faktor yang Mempengaruhi Warga Tua Produktif	

BAB SATU

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Penuaan penduduk merupakan satu fenomena universal yang dialami oleh semua negara di dunia dalam kadar yang berbeza. Namun, terdapat sebahagian negara bukan sahaja mempunyai populasi warga tua yang ramai dalam struktur penduduknya, tetapi juga mempunyai kadar peningkatan peratusan warga tua yang amat cepat. Sementara ada negara lain, yang mempunyai kadar peratusan penduduk tua secara relatifnya masih kecil. Hal ini disebabkan oleh kadar fertiliti dan mortaliti yang menurun akibat daripada kemajuan teknologi perubatan (Dasar Kesihatan Warga Emas Negara, 2010).

World Assembly on Ageing 1982 menyatakan warga tua adalah individu yang berusia 60 tahun dan ke atas (Suzana Shahar dan Siti Nur Asyura Adznam, 2007). Definisi ini merupakan hasil daripada kata sepakat melalui perhimpunan sedunia tentang warga tua pada tahun 1982 di Vienna. Selaras dengan itu, warga tua di Malaysia juga, merujuk individu yang berumur 60 tahun dan ke atas (Thamaithi Durasigham, 2005).

Namun begitu, kebanyakan orang enggan mengaitkan diri mereka dengan perkataan tua, malah istilah tua kadang-kadang menjadi amat sensitif kepada sebahagian individu kerana tua membawa kepada ciri-ciri yang tidak menarik. Maka wujudlah istilah-istilah baharu seperti warga emas, veteran dan senior yang sebenarnya merujuk kepada warga tua (Noraini Abdul Razak, 2003). Warga tua di Malaysia pula

The contents of
the thesis is for
internal user
only

RUJUKAN

- Ahmad Fauzi Mohamed. (2005). Sikap guru besar sekolah-sekolah rendah Daerah Kota Setar terhadap komputer. *Tesis sarjana tidak diterbitkan*. Universiti Utara Malaysia.
- Bailey, & Kenneth, D. (1982). *Methods of social research (edisi ke-2)*. New York: Free Press.
- Baltes, P.B. (1997). On the incomplete architecture of human ontogeny. Selection, optimization and compensation as foundation development theory. *Am Psychol*, 52(4), 366-380.
- Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia. (2000). *Laporan am banci penduduk dan perumahan*. Jabatan Perangkaan Malaysia. Kuala Lumpur: Putrajaya.
- Bedny, Gregory, Meister & David. (1997). *The Russian theory activity: Current application to design and learning*. Cambridge: MIT Press.
- Burning, J., & Kintz, B. (1987). *Computation handbook of statistics (edisi ke -3)*. Glenview, IL: Harper Collins.
- Bytheway, B. (1995). *Ageism*. Buckingham: Open University Press.
- Cantor, M., & Little, V. (1985). Aging and social care. In R.H. Binstock & E. Shanas (Eds.). *Handbook of aging the social sciences (edisi ke-2)*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Chen, Ai Ju., & Jones, G.W. (1989). *Ageing in Asean: Its sosio-economic consequences*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Daatland, S.O. (2005). Quality of life and ageing. In Malcolm, L. Johnson (Eds), *The Cambridge handbook of age and ageing*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Darvies, L. (1990). Sosioeconomic, psychological and educational aspects of nutrition in old age. *Age Ageing*, 19, 37-42.
- Dasar Kesihatan Warga Emas Negara. (2010). Dicapai pada 29 September, 2010, daripada www.infosihat.gov.mywarga20EmasGpDasarKesihatanWargaEmas.
- Da Vanzo, J., & Chan. A. (1994). Living arrangement of older Malaysians who corresides with their adult children. *Demography*, 3(1), 95-114.
- Doris Padmini Selvaratnam, Nor Aini Idris & Norlaila Abu Bakar. (2010). *Warga emas di Malaysia: Kearah kesejahteraan ekonomi dan sosial*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.

- Fatimah Arshad & Afaf Ruhi Abdul Fatah. (2007). Profil sosio dan kesihatan. Dalam Suzana Shahr et al. (Penyunting). *Pemakanan dan penilaian kesihatan warga tua*. (hal. 26-35). Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Fatimah Yusoof & Rahimah Aziz. (2005). *Penuaan dan sokongan sosial dalam pembangunan komuniti warga tua*. Dicapai pada 01 Oktober, 2010, daripada Pkukmweb.ukm.my-psiko/BM/FatimahYusoofpdf.
- Habsah Hashim. (2004). *Impak pembangunan terhadap masyarakat desa*. Seminar Kebangsaan Perancangan Bandar Dan Wilayah UTM 2004. Universiti Teknologi Malaysia, 28-29 September.
- Havighurst, R. J., Neugarten, B. J., & Tobin, S. (1968). Disengagement and patterns of aging. In Benice, L Neugarten, (Eds), *Middle age and aging: A reader in social psychology*. Chicago: University of Chicago press 1968.
- Hooyman, N. R., & Kiyak, H. A. (1999). *Social gerontology: A multidisciplinary perspective (edisi ke-5)*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Howell, N.M., Hinterlong, J. & Sherraden, M. (2004). Productive aging : concepts and challenges. *Educational Gerontology*, 30, 711-714.
- Ilhamie Abdul Ghani Azi & Wan Suryati Wan Ahmad. (2008). Sikap dan demografi ke atas produktiviti kerja pensyarah: Kajian di Universiti Malaya. *Jurnal Syariah*, 16(2), 321-344.
- Jabatan Kebajikan Masyarakat Malaysia. (2010). *Bantuan kewangan persekutuan 2010*. Kuala Lumpur: Jabatan Kebajikan Masyarakat Malaysia.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (1987). *Unjuran penduduk : Malaysia 1980-200*. Kuala Lumpur: Jabatan Perangkaan Malaysia.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2000). *Buku tahunan perangkaan Malaysia 2000*. Kuala Lumpur: Jabatan Perangkaan Malaysia.
- Jabatan Perangkaan Negeri Perlis. (2008). *Perangkaan sosioekonomi Negeri Perlis 2008*. Negeri Perlis: Jabatan Perangkaan Negeri Perlis.
- Jabatan Perangkaan Negeri Perlis. (2010). *Penduduk mengikut jantina, kumpulan etnik dan umur di Negeri Perlis 2010*. Negeri Perlis: Jabatan Perangkaan Negeri Perlis.
- Jabatan Pilihanraya Negeri Perlis. (2010). *Daftar pemilihan induk 2009 bagi daerah mengundi (Unit Pendaftaran)*. Kuala Lumpur: Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia.
- Jabatan Statistik Malaysia. (1998). *Laporan banci penduduk dan perumahan*. Kuala Lumpur. Jabatan Perangkaan Malaysia.

- Jariah Masud, Sharifah Azizah Haron, & Tengku Aizan Hamid. (2006). Perceived income adequacy and health status among older person in Malaysia. *Asia-Pacific Journal of Public Health*, 18, 2-8.
- Jaros, E. (1999). Anthropometry of elderly women in Poland: Dimensions for design. *Int J Ind Ergon* 1999, 25, 203-213.
- John, B., Peter, C., & Shila, P. (1993). *Ageing in society an introduction to society an social gerontology (edisi ke-2)*. London: Sage Publications.
- Kalache, A., Barreto, S.M., & Keller, I. (2005). Global ageing: The demographic revolution in all cultures and societies. In Malcolm, L. Johnson (Eds), *The Cambridge handbook of age and ageing*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kementerian Kesihatan Malaysia. (1991). *Laporan tahunan*. Kuala Lumpur: Kementerian Kesihatan Malaysia.
- Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat Malaysia. (1996). *Dasar Warga Tua Negara*. Dicapai pada 19 Ogos, 2010 daripada <http://www.jkmwpk.gov.my>.
- Khadijah Alavi. (2007). Pengalaman anak dewasa berpendapatan rendah yang menjaga ibu bapa tua: Satu pendekatan berteraskan pendidikan komuniti. *Kajian Malaysia*, XXV (2), 55-71.
- Khadijah Alavi & Rahim M. Sail. (2010). Peranan wanita Melayu dalam proses penjagaan ibu bapa tua: Dilema dan cabaran dalam era globalisasi. *Kajian Malaysia*, 28 (2), 71-96.
- Kosmo, (16 Februari, 2009). Penternak gigih warga emas, 10.
- Kramarow, E., Lentzer, H., Rooks, R., Weeks, J., and Saydah, S. (1999). *Health and aging chart book, health United State*. Hyattville: Nation Center for Health Statistics.
- Lamanna, M., & Riedmanna, A. (2006). *Marriage and families: Making choices in a diverse society*. New York: Thomson Wadsworth.
- Latifah Abdul Latif. (2010). Jaga umur biologi. Dicapai pada 29 September, 2010 daripada <http://www.hmetro.com.mymymetroarticlesjagaumurbiologi>myMAmyarticle.
- Lazerwitz, B. (1968). *Sampling theory and procedures: Methodology in social research*. New York: McGraw-Hill Book Company.

- Lim, Che Kiong. (2005). Penentuan liputan kecukupan dan kebolehcapaian perkhidmatan kemudahan awam yang terpilih untuk warga tua Malaysia melalui pendekatan berteraskan GIS. *Tesis sarjana yang tidak diterbitkan*, Universiti Putra Malaysia. Dicapai pada 03 Oktober, 2010, daripada [http://psasir.upm.edu.my/5980/1/FKK.2005-6\(1-2\)pdf](http://psasir.upm.edu.my/5980/1/FKK.2005-6(1-2)pdf).
- Lim, Ching Ju., et al. (2010). Tahap pengetahuan pemakanan dan kesedaran kesihatan di kalangan pesakit diabetes mellitus di klinik kesihatan, Cheras, Kuala Lumpur, Malaysia. *Sains Malaysiana*, 39 (3), 505-511.
- Litwak, E. (1985). *Helping the elderly: The complementary roles of informal network and formal systems*. New York: Guilford Press.
- Loh, Seng Kok. (2008). *Skim pencen sosial untuk warga tua miskin*. Dicapai pada 19 Ogos, 2009, daripada www.kelanajaya.com.my/070620/20sosial:htm.
- Low, Wah-Yun., Khoo, Ee Ming., & Tan, Hui Meng. (2006). Health, lifestyles and social support of ageing men. *Asia-Pacific Journal of Public Health*, 18, 54-59.
- Marcoen, A. (2002). *Religion, spirituality and meaning, making. Religion, spiritul and older people*. New York: The Haworth Pastoral Press.
- Masaharu Kumashiro. (1999). Strategy and action for achieving productive aging in Japan. *Experimental Aging Research*, 25, 46-470.
- Marsitah Mohd Radzi & Zalina Mohd Ali. (2000). *Demografi warga tua di Malaysia: Perspektif sosioekonomi*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Masitah Mohd Yatim & Nazileh Ramli. (1988). *Socioeconomic consequences of the aging of population servey 1986: Malaysia country report*. Kuala Lumpur: Lembaga Penduduk Dan Pembangunan Negara.
- Meme Zainal Rashid. (4 Januari, 2011). Bentuk kesejahteraan warga emas. *Utusan Malaysia*.
- Mohammad Rais. (2004). *Bimbingan mengenal tauhid dan akidah*. Singapura: Kerjaya Printing Industries Pte Ltd.
- Mohd Majid Konting. (1990). *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Najid Abdul Ghafar. (2003). *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Skudai: Universiti Teknologi Malaysia.
- Munif Zarirrudin Fikri Nordin. (2001). Institusi masjid dalam kerja sosial Dalam Fuziah Shaffie & Abd Razak Abd Manaf (Penyunting). *Pengenalan kerja sosial*. (hal. 207-219). Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distributors Sdn Bhd.

- Myers, G.C. (1990). Demography of aging. In Binstock & Linda, K. George (Eds), *Handbook of aging and the social sciences (edisi ke -3)*. California: Academic Press.
- Namkee, G. Choi, & Sau- Ling, Dinse. (tanpa tarikh). *Challenges and opportunities of the aging population: Social work education and practice for productive aging*. New York: State University of New York.
- Ng, Sor Tho & Tey, Nai Peng. (2006). Retirement and perceived health status of the urban elderly. *Asia- Pacific Journal of Public Health*, 18, 9-13.
- Noraini Abdul Razak. (4 Julai, 2003). Warga tua kuasa baru pembangunan. *Utusan Malaysia*.
- Othman Chain. (2011). Temu bual. 25 Mac 2011.
- Perkeliling Perkhidmatan Bilangan 6. (2008). Dicapai pada 19 Disember, 2011 daripada infolib.bernama.com.equip.2008.13.pdf
- Peter, C. (tanpa tarikh). *Old. Smart. Productive*. New York: Academic Press.
- Peter, G.C., & O'Hanlon, A. (2004). *Ageing and development*. Britain: Cole Publishing Company.
- Poon, L.W., Jang, Y., Reynolds, S.G., & McCarthy, E. (2005). Profiles of the oldest-old. In Malcolm, L. Johnson (Eds), *The Cambridge handbook of age and ageing*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ranzijn, R., & Grbrch, C. (2001). Qualitative aspects of productive ageing. *Australasian Journal On Ageing*, 20 (2), 62-66.
- Rohani Abd Razak. (2006). *Fourth Malaysian Population and Family Survey (MPFS 4) at glance*. Dalam National Population Conference "Building The Next Generation".
- Rowe, J.W. & Kahn, R.L. (1987). Human aging usual and successful. *Science*, 237, 143-149.
- Roziah Omar. (2000). *Kesihatan dan gaya hidup: Isu-isu semasa kesihatan masyarakat*. Kuala Lumpur: SNN Sdn.Bhd.
- Sabitha Marican. (2006). *Kaedah penyelidikan sains sosial*. Selangor: Prentice Hall Pearson Sdn. Bhd.
- Salma Ishak & Fuziah Shaffie. (1998). *Pondok sebagai satu pilihan tempat tinggal di kalangan orang tua*. Kedah: Universiti Utara Malaysia
- Shanas, E. (1980). Older people and their families: The new pioneers. *Marriage and The Family*, (Feb), 9-15.

- Shahrizat Abdul Jalil. (2004). *Sambutan hari warga tua kebangsaan*. Dicapai pada 9 Ogos, 2010 daripada www.kpwkm.gov.my/new/index.php/page.
- Shahrizat Abdul Jalil. (2007). *Sambutan hari warga tua kebangsaan*. Dicapai pada 19 Ogos, 2009 daripada <http://mindabahasa.wordpress.com/2007/06/23/contoh-karangan-peranan-warga-tua/>.
- Shahrizat Abdul Jalil. (28 Julai, 2010). Ubah persepsi stereotaip terhadap warga tua. *Utusan Malaysia*.
- Sharifah Azizah., et al. (2006). Living arrangements of older person on welfare implication on health, economic wellbeing and life satisfaction. *Asia- Pacific Journal of Public Health*, 18, 26-34.
- Sinar Harian, (13 Disember, 2011). Warga emas cekal usaha tanah, 13.
- Sinar Harian, (18 Disember, 2011). Tetap produktif walaupun cacat penglihatan, 14.
- Siti Aisyah Saat & Azlina Abu Bakar. (2009). Warga tua yang produktif: Meneliti penglibatan peniaga warga tua di Pantai Timur. *Latihan Ilmiah*. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Siti Raihana Muftar. (2006). Peranan dan kepentingan agama dalam kehidupan manusia. Dicapai pada (15 November, 2010), daripada <http://Khairaummah.com/khairal/index.php?option=com/loudmouth&itemid/438task/topic&id/125>
- Suzana Shahar & Siti Nur Asyura Adznam. (2007). *Pemakanan dan penilaian kesihatan warga tua*. Bangi: Universiti kebangsaan Malaysia.
- Syed Abdul Razak Syed Mahadi. (2000). *Perubahan struktur umur penduduk: Impak cabaran kepada pembangunan negara*. Dicapai pada 15 November 2010 daripada portalfss.um.edu.my.
- Syed Barkat Ali. (04 Januari, 2011). Ke arah warga emas produktif. *Utusan Malaysia*.
- Thamaithi Durasigham. (2005). Pembelajaran di kalangan warga tua India di Barat Laut Rawang. *Tesis sarjana yang tidak diterbitkan*. Universiti Putra Malaysia. Dicapai pada 17 April, 2010, daripada [http://psasir.Upm.edu.my/6538/1/FPP:2005-33\(1-24.pdf\)](http://psasir.Upm.edu.my/6538/1/FPP:2005-33(1-24.pdf)).
- Triola, M. F. (1989). *Elementary statistics* (edisi ke-4). New York: The Benjamin Cummings Publishing Co.
- Uma Sekaran. (2000). *Research methods for business*. New York: John Wiley & Son.
- Unit Perancang Ekonomi. (2002). *Kualiti hidup Malaysia*. Kuala Lumpur: Jabatan Perdana Menteri.

- Verbrugge. (1984). *Productive activities and aging well*. New York: McGraw Hill Companies.
- Walker, A. (1999). The future of pensions and retirement in Europe: Towards productive ageing. *The Gevewa papers on risk and insurance*, 24(4), 448-460.
- Walker, A. (1999). *Managing an ageing workforce-a guide to good practice*. Luxembourg: Official Publication of the European Communities.
- Wan Ibrahim Wan Ahmad. (1999). Hubungan sosial, sokongan dan kesejahteraan warga tua di pendesaan Negeri Kelantan. *Tesis Ph.D.* Fakulti Ekologi Malaysia. Universiti Putra Malaysia, Serdang.
- Wan Ibrahim Wan Ahmad. (2000). Gerontologi perkembangan disiplin dan masa depannya di Malaysia. Dalam Rahimah Abdul Aziz & Mohamad Yusof Ismail (penyunting). *Masyarakat, Budaya dan Perubahan*. (hal. 221-237). Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Wan Ibrahim Wan Ahmad, Zainab Ismail & Che Yusoff Che Mamat. (2003). *Malaysian Journal of Social Administration*, 2, 81-103.
- Wan Ibrahim Wan Ahmad. (2006). Fenomena ibu tunggal dan masa depan warga tua desa di Malaysia. *Jurnal Pembangunan Sosial*, 9, 85-108.
- Wan Ibrahim Wan Ahmad. (2007). Perubahan demografi dan kajian mengenai warga tua di Malaysia: Sumbangan sarjana tempatan. *Jurnal Pembangunan Sosial*, 10, 23-49.
- Wan Ibrahim Wan Ahmad & Zainab Ismail. (2010). Tahap penghayatan agama warga tua: Pengukuran dan persoalan metodologi. *Jurnal Al-Hikmah*, 2, 161-179.
- Wan Ibrahim Wan Ahmad & Zainab Ismail. (2010). Hubungan sosial warga tua dengan pasangan. Data mikro daripada Limbongan Kelantan. *Jurnal Pembangunan Sosial*, 13, 3-19.
- Wan Ibrahim Wan Ahmad & Zainab Ismail. (2011). Hubungan sosial warga tua dengan anak dewasa: kes masyarakat di Kelantan. *Jurnal Pembangunan Sosial*, 14, 17-36.
- Wan Ibrahim Wan Ahmad. (2011). Temu bual. 6 Disember, 2011.
- Willcox, D.C., Willcox, B.J., Sokolovsky, J. & Sakihara, S. (2007). The cultural context of "successful aging" among older women weaver in a Northern Okinawan village: The role productive activity. *Jurnal Cross Cult Gerontology*, 22, 137-165.

- Zainab Ismail, Wan Ibrahim Wan Ahmad & Zuria Mahmud. (2007). Gaya hidup warga tua di Malaysia dan keperluan kaunseling kelompok. *Jurnal Pembangunan Sosial*, 10, 81-98.
- Zaisuria Darus. (2006). Kemurungan di kalangan warga tua: Kajian di DUN Guar Chempedak Daerah Yan. *Latihan Ilmiah*. Universiti Utara Malaysia.
- Zuriati Ibrahim. (2007). Profil keupayaan fungsi. Dalam Suzana Shahr et al. (penyunting). *Pemakanan dan penilaian kesihatan warga tua*. (hal. 63-69). Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.